

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Projecten, Realisatie en Ontwikkeling

Onderwerp:

Beantwoording brief Vereniging veilig over het spoor - Diepenveen

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 29-03-2022
Notanummer	: 2022-302
Datum	: 29-03-2022
Programma	: 03-Leefomgeving
Portefeuillehouder	: Wethouder Rorink,
Bijlage(n)	: Brief NABO groep Yland C1.docx, Brief van Vereniging Veilig het spoor Over aan Gemeenteraad - Aanvullende bepaling voor 'Motie Vreemd - spoorwegsluiting bij Die.pdf

Parafering

24-03-2022: Wethouder24-03-2022: Programmamanager

Agendering

* 28-03-2022: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

* 24-03-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

30-03-2022

B & W d.d.: 29-03-2022

Besluit

1. De antwoordbrief aan Vereniging 'Veilig het Spoor over' vast te stellen

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (hierna I & W) gaat landelijk met het programma Niet Actief Beveiligde Overwegen (hierna NABO) alle publiek toegankelijke niet actief beveiligde overwegen en overpaden op het reizigersnet uiterlijk in 2023 aanpakken. Dit vanwege de veiligheid op en rond het spoor bij spoorwegovergangen. I & W heeft ProRail opdracht gegeven om het programma NABO uit te voeren. In de gemeente Deventer zijn nog twee NABO's, gelegen tussen de bewaakte overgangen van de Sallandsweg en de Schapenzandweg te Diepenveen. N.a.v. het collegebesluit 15 maart jl. is de intentieovereenkomst, met de bereikte overeenstemming over de aanpak van de NABO Schapenzandweg en Sallandsweg, ondertekend.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Als reactie op de 'Motie Vreemd - Spoorwegsluiting Diepenveen' heeft de groep 'veilig het spoor over' op 2 maart jl. een brief verzonden (gedateerd 24 februari 2022) aan de gemeenteraad met vragen over diverse inhoudelijke onderwerpen die betrekking hebben op NABO's Deventer. De (concept)antwoordbrief is opgenomen in dit collegevoorstel.

Kader

Ministerie van I&W programma Niet Actief Beveiligde Overwegen

Betrokken partijen en participatie

In de werkgroep NABO zijn gemeente Deventer, ProRail, omwonenden, grondeigenaren maar ook partijen als Wandelnet en Stichting IJssellandschap vertegenwoordigd. Ook provincie Overijssel is betrokken in het proces en heeft de subsidie toegezegd. De maatregelen worden verder uitgewerkt door gemeente Deventer en ProRail in nauwe samenhang met de werkgroep NABO. ProRail en gemeente Deventer voeren samen regie over dit proces.

Argumenten voor en tegen

Financiële consequenties en dekking

Openbaarmaking en communicatie

In de werkgroep NABO zijn bewonersbelangen en inwoners van Diepenveen vertegenwoordigd. De communicatie over, en het uitwerken van, de maatregelen verloopt via de werkgroep NABO. Daarnaast worden, conform de motie Vreemd van 26 januari 2022, de inwoners van Diepenveen en andere gebruikers van de wandelroutes geïnformeerd over de werkzaamheden van ProRail, de noodzaak, de planning van de werkzaamheden en de getroffen compenserende maatregelen (in ieder geval voor het derde kwartaal van 2022).

Aanpak en uitvoering

De maatregelen worden verder uitgewerkt door gemeente Deventer en ProRail in nauwe samenhang met de werkgroep NABO. ProRail en gemeente Deventer voeren samen regie over dit proces.

Planning:

Q2 2022 - Q3 2022 engineering en voorbereiding door ProRail;

Q3 2022 opstellen Realisatieovereenkomst (BOV);

O1 2023 - Q2 2023 realisatie.

Aan de Raad van de gemeente Deventer,
Postbus 5000
7400 GC Deventer

Onderwerp: Aanvullende bepaling voor de 'Motie Vreemd - Spoorwegsluiting bij Diepenveen'
van 26 januari 2022

Bijlage: Brief bewoners Diepenveen aan het College van B&W m.b.t. Stand van zaken sluiting
spoorwegovergangen Diepenveen, van 24 januari 2022.

Diepenveen, 24 februari 2022

Geachte leden van de Raad,

De door GroenLinks en Gemeentebelang ingediende Motie Vreemd - Spoorwegsluiting bij Diepenveen, werd tijdens de raadsvergadering van 26 januari 2022 unaniem aangenomen.

Wethouder Verhaar liet toen ook weten dat het College positief kan adviseren over deze motie en dat de intentieovereenkomst met ProRail over beide overgangen inmiddels getekend was.

Naar is vernomen blijkt de intentieovereenkomst tot op heden nog niet te zijn ondertekend.

Zoals u in de bij de motie gevoegde stukken heeft kunnen lezen, en dan met name die van verontruste bewoners van Diepenveen aan het College van B&W van 16 november 2021 en 24 januari 2022, is vooral de sluiting van de noordelijke Niet Automatisch Beveiligde Overweg (NABO) om meerdere redenen onverteerbaar. De gebrekkige communicatie van de gemeente met de bewoners hierover is daar één van maar daaraan is nu in de motie aandacht geschonken. De meest belangrijke redenen zijn echter onderbelicht gebleven en vandaar dat met deze brief hieraan aandacht wordt besteed.

Voor de spoorwegovergangen bij Diepenveen gaat het niet alleen om de veiligheid op het spoor maar ook om die van de weggebruikers bij de spoorovergangen. Helaas moet worden geconstateerd dat door ProRail het aspect veiligheid wordt misbruikt om haar doel te bereiken. De benadering van ProRail is alle NABO's in Nederland sluiten, of ze nu wel of niet veilig zijn. De veiligheid beperkt zich tot het eigen verantwoordelijkheidsgebied van ProRail en dus uitsluitend tot het treinverkeer.

Inmiddels onderkent ook de Inspectie Leefomgeving en Transport, een adviesorgaan voor de minister van Infrastructuur en Waterstaat, dat er een verbeterde risicobeoordelingsmethode van overwegen door ProRail benodigd is. Met andere woorden, ook andere aspecten dienen door ProRail in de risicobeoordeling van een NABO te worden meegenomen. Begin maart vindt hierover overleg plaats tussen het ministerie I & W en ProRail. Door deze ontwikkeling komt ook de vermeende onveiligheid van de noordelijke NABO bij Diepenveen weer ter sprake. Bij deze spoorovergang, die uitsluitend door wandelaars, wordt gebruikt, heeft zich nog nooit een ongeval voorgedaan. Bovendien zijn door ProRail voorzieningen aangebracht, waaronder klaphekken, die volgens de risicobeoordeling van ProRail zelf voldoende zijn. Van een onveilige situatie is dus zowel voor de treinen als voor de wandelaars geen sprake.

Wanneer de dogmatische benadering door ProRail wordt losgelaten en vervangen door een objectieve en realistische benadering zal blijken dat sluiten van de noordelijke NABO niet nodig is zolang de huidige situatie ongewijzigd blijft. Dat wil zeggen zolang er van een enkel spoor sprake is en er alleen spoorovergang door wandelaars plaatsvindt.

Zoals is aangegeven in de Raadsmededeling nummer 2021-001376 van 1 juni 2021 is wethouder Rorink met ProRail overeengekomen om de noordelijke NABO op te heffen. Dit onder voorwaarde dat er een veilig alternatief wordt geboden voor de wandelaars. Dat alternatief is echter nog niet uitgewerkt en begroot, terwijl het volgens de brief van B&W aan de fracties van GroenLinks en Gemeentebelang van 17 november 2020 onderdeel zou moeten zijn van de beoordeling van de al dan niet wenselijkheid van opheffing van de noordelijke wandelovergang. Een dergelijke beoordeling heeft nog niet plaatsgevonden. In ieder geval niet door de werkgroep wiens oordeel door B&W zo cruciaal werd geacht in de genoemde brief.

Zoals het er nu voorstaat wordt voor de wandelaars een alternatieve route gedacht langs de Sallandsweg. ProRail heeft aangegeven de kosten voor de aanpassing van de in de Sallandsweg aanwezige AHOB voor haar rekening te zullen nemen. Waarover niet wordt gerept zijn de kosten die gemaakt moeten worden voor een veilige wandelroute. De *verantwoordelijkheid* voor deze veilige route voor voetgangers, overwegend wandelaars, over een weg die ook door andere (gemotoriseerde) weggebruikers wordt gebruikt ligt bij de gemeente Deventer (zie ook 3^e alinea van bijlage). De sluiting van de noordelijke NABO brengt dus wel degelijk kosten mee voor de gemeente Deventer.

Geconcludeerd kan worden dat het sluiten van een veilige NABO leidt tot aanpassing van een AHOB en tot infrastructurele maatregelen om een veilige wandelroute te verzekeren. De kosten die hiermee gemoeid zijn zullen bij benadering 1 miljoen euro bedragen en betaald gaan worden met gemeenschapsgeld, waarvan dus een deel opgebracht moet worden door de gemeente Deventer. Geldverspilling zonder enkel voordeel vinden de bewoners van Diepenveen.

Nu de intentieverklaring tussen de gemeente Deventer en ProRail nog niet is getekend doet zich de mogelijkheid voor om inhoudelijk die zaken te regelen die voor de gemeente Deventer mogelijk nadelige gevolgen kunnen hebben. Het meest voor de hand liggend zou zijn om de opheffing van de noordelijke NABO niet te koppelen aan een bepaald jaar zoals nu het geval is, maar deze te laten afhangen van de wijziging van de huidige situatie door bijvoorbeeld dubbel spoor. Daarvoor zal de eerder genoemde AHOB dan toch moeten worden aangepast en kan eveneens een veilige oversteek voor wandelaars worden gerealiseerd.

Omdat het onduidelijk is onder welke condities de gemeente Deventer akkoord gaat met het sluiten van de noordelijke NABO wordt u ter overweging gegeven om wethouder Rorink, *vooraf aan ondertekening van de intentieovereenkomst*, de consequenties van het sluiten van de noordelijke NABO helder in beeld te laten brengen en dit aan uw raad voor te leggen.

Met vriendelijke groet,

R. van Vlijmen, J. Helderman, P. Porte, M.W.F. Yland (allen inwoners van Diepenveen)

PS: Wij sturen een kopie van deze brief naar het College van B&W en naar Projectleider team PRO, dhr. H. de Wilde

Contact: veiligheitspoorover@gmail.com

Burgemeester en Wethouders van de gemeente
DeventerPostbus 5000
7400 GC Deventer

Onderwerp: stand van zaken sluiting spoorwegovergangen Diepenveen

Referte: uw brief van 14 januari 2022, kenmerk DEV-PRO/
35234-2021, met als onderwerp 'Sluiting
spoorwegovergangen Diepenveen'.

Diepenveen, 24 januari 2022

Geacht College,

In onze brief van 16 november 2021 betreffende 'stand van zaken sluiting spoorwegovergangen Diepenveen' hebben ondergetekenden u erop geattendeerd dat de communicatie met betrekking tot de Niet Automatisch Beveiligde Overgangen (NABO's) bij Diepenveen te wensen heeft overgelaten. De gebrekkige communicatie betrof niet alleen de ProRail-werkgroep maar gold vooral ook de communicatie tussen de gemeentelijke vertegenwoordigers en de inwoners van Diepenveen. Tevens verbaasde het ons dat wethouder Rorink in zijn Raadsmededeling nummer 2021-001376 van 1 juni 2021 benadrukte dat het proces goed was verlopen terwijl dat niet zo is. Vandaar de gedane oproep aan u voor het beleggen van een avond met de bewoners van Diepenveen om uitleg te geven over de gang van zaken en de genomen beslissingen aangaande de beide NABO's.

Helaas moeten we vaststellen dat de ambtelijke reactie die we uit uw naam mochten ontvangen niet ingaat op waar het ons om te doen is (zie referte). Wij hoeven geen uitleg te krijgen hoe het proces is verlopen, het zijn de inwoners van Diepenveen als belanghebbenden die uitleg verlangen en verwachten antwoorden te krijgen op hun vragen. Het standpunt van uw College in de brief is echter duidelijk verwoord: "De gemeente organiseert geen extra (informatie)avond om het besluit verder toe te lichten. In het vervolgproces blijft ProRail overigens aan zet om de omgeving te betrekken en te informeren". Bijzonder dat de gemeente de communicatie met haar burgers laat uitvoeren door ProRail die, zoals valt te verwachten en inmiddels is gebleken, verre van optimaal is. Wat ons betreft een gemiste kans die het vertrouwen van de inwoners van Diepenveen in de lokale overheid zeker niet zal vergroten.

Rest nog de overeenkomst met ProRail waaraan, voor zover ons bekend, wordt gewerkt en waarin de gemaakte afspraken zullen worden opgenomen. Als inwoners van Diepenveen mogen we erop rekenen dat u de belangen van de burger daarin op correcte wijze zult behartigen. Het behoud van het al eeuwen oude kerkepad dat over de noordelijke NABO voert en onderdeel is van één van de mooiste wandelroutes in de omgeving van Diepenveen, valt daaronder. Maar ook dat de voorgestelde alternatieve omweg via de Sallandsweg voor de wandelaar gegarandeerd veilig is. Daarbij gaat het om meer dan een veilige oversteek van het spoor alleen. Een risicoanalyse door een onafhankelijke partij is nog niet uitgevoerd, hoewel de *Beleidsagenda Spoorveiligheid 2020-2025* dit verplicht stelt. Zolang de veiligheidsgarantie voor de wandelaar niet kan worden gegeven dient de bestaande situatie bij de noordelijke NABO te blijven bestaan.

Met vriendelijke groet,

R. van Vlijmen, J. Helderma, P. Porte, M.W.F. Yland (allen inwoners van Diepenveen)

PS: Wij sturen een kopie van deze brief naar de Raadsfracties en naar Projectleider team PRO, dhr. H. de Wilde

Contact: veiligheidsvoorover@gmail.com

Grote Kerkhof 1
Postbus 5000
7400 GC Deventer

14 0570
telefoon

06 117 71 837
direct telefoonnummer

h.de.wilde@deventer.nl
e-mail

Verzenden per e-mail: veiligheidspoorover@gmail.com

Dames/heren
R. van Vlijmen
J. Helderman
P. Porte
M.W.F. Yland

DEV-PRO/ 68800-2022
kenmerk

uw brief van 24 februari 2022
uw referentie

31 maart 2022
datum

H. de Wilde
contactpersoon

Sluiting spoorwegovergangen Diepenveen
onderwerp

Geachte heer/mevrouw Van Vlijmen, Helderman, Porte en Yland,

Op 2 maart 2022 ontvingen wij uw gezamenlijke brief over de NABO's Diepenveen. U heeft in deze brief nogmaals uw teleurstelling en zorg uitgesproken over het opheffen van de noordelijke NABO Diepenveen. In uw brief stelt u een aantal onderwerpen aan de orde. Naar onze mening zitten in de brief een aantal onjuistheden en aannames. In deze brief leest u de reactie namens het college.

Sluiting NABO

U schrijft in uw brief: *'helaas moet worden geconstateerd dat door ProRail het aspect veiligheid wordt misbruikt om haar doel te bereiken'*. Alhoewel uw constatering betrekking heeft op ProRail en niet op gemeente Deventer geven wij hier toch een korte inhoudelijk reactie. Conform de opdracht van het ministerie van I&W pakt ProRail de NABO's aan. Uitgangspunt daarbij is dat de NABO's onveilig zijn omdat er geen treinen worden aangekondigd. Om daarmee te zeggen dat ProRail het aspect veiligheid misbruikt lijkt ons dan niet correct.

Inspectie Leefomgeving en Transport

ProRail is met het ministerie van I&W en de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) aan het kijken naar een aanvulling op de huidige risicobenadering bij **alle** overwegen. Dit geldt zowel voor beveiligde als onbeveiligde overwegen. De toepassing van de huidige aspecten van de risicobenadering blijft hierbij in stand. Hierbij wordt wel gekeken hoe extra aspecten kunnen worden toegevoegd en hoe overwegen meer risicogestuurd kunnen worden aangepakt. Er is dus niet sprake van veranderde (veiligheids)eisen die van invloed zijn op de situatie in Diepenveen. U schrijft dat de voorzieningen (klaphekken) die ProRail heeft aangebracht volgens de risicobeoordeling van ProRail zelf voldoende zijn. Onduidelijk is waar u dit op baseert. Dat er sprake is van een veilige situatie, voor zowel de treinen als voor de wandelaars, wordt niet onderschreven door ProRail. Getuige ook de melding die is gedaan op 14 november 2021 van een 'bijna-ongeval met een vrouw te paard'.

Voorwaarde veilig alternatief

U refereert in uw brief aan de raadsmededeling nummer 2021-001376 van 1 juni 2021. Daarin zou staan dat de noordelijke NABO wordt opgeheven onder voorwaarde dat er een veilig alternatief wordt aangeboden voor de wandelaars. Wij verwijzen u graag naar de tekst van de betreffende raadsmededeling, hierin is geen sprake is van voorwaardelijkheid. In de raadsmededeling staat beschreven: *De noordelijke NABO verdwijnt en de wandelroute wordt omgelegd met een mitigerende*

maatregel aan de Sallandsweg. Neemt uiteraard niet weg dat het geboden alternatief wel veilig dient te zijn. Daarom is in diezelfde raadsmededeling aangegeven dat een aanpassing aan de berm van de Sallandsweg nodig is zodat wandelaars niet op de weg hoeven te lopen. In de intentieovereenkomst is daarom opgenomen dat deze maatregelen ten behoeve van langzaam verkeer tussen ProRail en gemeente Deventer worden afgestemd. Dat betekent dat na het ondertekenen van de intentieovereenkomst de maatregelen verder worden uitgewerkt. U mag er uiteraard vanuit gaan dat gemeente Deventer daarbij alle verkeersbelangen op de Sallandsweg (zowel gemotoriseerd als langzaam verkeer) afweegt. Ook gemeente Deventer wil niet dat de veiligheid op de Sallandsweg afneemt door het sluiten van de noordelijke NABO. Dat uitwerken van de maatregelen gebeurt in overleg met de werkgroep NABO. In de laatste bijeenkomst van de werkgroep NABO op 31 januari jl. is hier een eerste aanzet voor gedaan. Er is een aantal alternatieven getoond voor aanpassingen van de overweg Sallandsweg. In vervolgoverleggen met de werkgroep wordt een uitwerkingsplan gemaakt voor de Sallandsweg.

Kosten Sallandsweg

U gaat in uw brief in op de kosten van de Sallandsweg. U stelt dat de kosten voor het aanpassen van de overweg Sallandsweg voor rekening van ProRail komen. De kosten voor een veilige wandelroute langs de Sallandsweg zouden daarmee voor rekening van gemeente Deventer komen. Echter in de intentieovereenkomst is opgenomen dat ProRail 100% van de kosten draagt voor aanpassingen van de Sallandsweg. Dit geldt ook voor de aanpassingen aan de overweg en het saneren van de noordelijke NABO. Dat gemeente Deventer bijdraagt aan de kosten voor het aanpassen van de Sallandsweg is dus onjuist.

Intentieovereenkomst

Als laatste stelt u vragen over de intentieovereenkomst. Op 17 februari jl. is het concept van de intentieovereenkomst met de werkgroep NABO gedeeld. Naderhand zijn nog enkele kleine tekstuele wijzigingen doorgevoerd tot een eindconcept. Het eindconcept is 15 maart vorgelegd aan het college van B&W en het college heeft ingestemd met de intentieovereenkomst. Vervolgens is de intentieovereenkomst getekend. U stelt voor om in de intentieovereenkomst het opheffen van de noordelijke NABO te koppelen aan het wijzigen tot een dubbelspoor. Op dit moment is niet bekend wanneer het spoor verdubbeld wordt op dit tracé. Het koppelen van het opheffen van de noordelijke NABO aan de spoorverdubbeling is daarom niet doorgevoerd in de intentieovereenkomst. Daarnaast heeft ProRail een duidelijke opdracht gekregen van het ministerie van I&W om de openbaar toegankelijke NABO's aan te pakken en dit uiterlijk 2023 gereed te hebben.

Tot slot

Op 5 oktober 2021 heeft het college van burgemeester en wethouders ingestemd met het opheffen van de noordelijke NABO en het beveiligen van de zuidelijke NABO. De benodigde financiële middelen zijn hiervoor beschikbaar gesteld. Nu ook de intentieovereenkomst is getekend richten wij ons op de uitwerking van de maatregelen zodat deze in 2023 gerealiseerd zijn.

Heeft u vragen over deze brief? Neem contact op met Herco de Wilde, projectleider gemeente Deventer. E-mail h.de.wilde@deventer.nl of telefonisch 06 117 71 837.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König